

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ  
Інститут прикладних проблем механіки і математики ім. Я.С. Підстригача

«ЗАТВЕРДЖУЮ»  
Директор ІПММ  
ім. Я.С. Підстригача НАН України  
  
Р.М.Кушнір  
« 02 » 06 2016 р.

**ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА  
ДЛЯ ЗДОБУТТЯ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ**

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	<u>11. Математика і статистика</u>
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	<u>113. Прикладна математика</u>
КВАЛІФІКАЦІЯ	<u>Доктор філософії у галузі «Математика і статистика»</u> <u>за спеціальністю «Прикладна математика»</u>

Розглянуто та затверджено  
Вченою радою  
ІПММ ім. Я.С. Підстригача  
НАН України  
(Протокол № 6  
від « 02 » 06 2016 р.)

Львів 2016 р.



Освітньо-наукова програма за спеціальністю 113 «Прикладна математика» для підготовки доктора філософії розроблена до введення в дію Стандарту вищої освіти за відповідним рівнем вищої освіти проектною групою Інституту прикладних проблем механіки і математики ім. Я.С. Підстригача НАН України у складі:

Керівник:

Кушнір Роман Михайлович – чл.-кор. НАН України, д.ф.-м.н., професор, директор Інституту;

Члени:

Гачкевич Олександр Романович – д.ф.-м.н., проф., завідувач відділу;


Войтович Микола Миколайович – д.ф.-м.н., проф., завідувач відділу

Чекурін Василь Феодосійович – д.ф.-м.н., проф., завідувач відділу;

Ясінський Анатолій Васильович – д.ф.-м.н., ст.н.с., провід. наук. співробітник.


Керівник

проектної групи,

чл.-кор. НАН України, доктор фіз.-мат. наук, професор  Кушнір Р.М.

Директор ІППММ

ім.Я.С.Підстригача НАН України,

чл.-кор. НАН України, доктор фіз.-мат. наук, професор  Кушнір Р.М.



Програму узгоджено та затверджено:

Рішенням Вченої ради Інституту прикладних проблем механіки і математики ім.Я.С.Підстригача НАН України (протокол № 6 від 02.06.2016р.)



# 1. Профіль програми доктора філософії зі спеціальності 113 «Прикладна математика»

## 1 – Загальна інформація

1	2
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Інститут прикладних проблем механіки і математики ім. Я.С. Підстригача Національної академії наук України
Повна назва кваліфікації мовою оригіналу	Доктор філософії зі спеціальністю 113 «Прикладна математика» Philosophy Doctor degree in Applied Mathematics
Офіційна назва освітньої програми	Прикладна математика Applied Mathematics
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом доктора філософії, одиничний, 45 кредитів ЄКТС, термін освітньої складової освітньо-наукової програми 2 роки
Наявність акредитації	-
Цикл/рівень	НРК України – 8 рівень, FQ-EHEA – третій цикл, EQF-LLL – 8 рівень
Передумови	Рівень вищої освіти «Магістр»
Мова(и) викладання	Українська мова
Основні поняття та їх визначення	В програмі використано основні поняття та їх визначення відповідно до стандарту вищої освіти спеціальності «Прикладна математика».

## 2 – Мета освітньої програми

Надати теоретичні знання та практичні уміння і навички, проведення дослідницької діяльності.

## 3 – Характеристика освітньої програми

Предметна область (галузь знань, спеціальність)	математика і статистика: прикладна математика.
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-наукова програма. Орієнтує на актуальні спеціалізації, в рамках яких можлива подальша наукова та викладацька кар'єра.
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Набуття необхідних дослідницьких навиків для наукової кар'єри та навиків викладання спеціальних дисциплін в області прикладної математики. <i>Ключові слова:</i> математичне моделювання складних процесів та явищ, обчислювальні методи, обчислювальна механіка, програмне забезпечення комп'ютерного експерименту.
Особливості та відмінності	ОНП розроблена з урахуванням досвіду підготовки докторів філософії з прикладної математики в провідних зарубіжних університетах та підготовки наукових кадрів зі спеціальностей математичне моделювання та обчислювальні методи, обчислювальна математика, механіка деформівного твердого тіла у системі інститутів НАН України та національних дослідницьких університетів.



1	2
<b>4 – Придатність випускників освітньої програми до працевлаштування та подальшого навчання</b>	
<b>Придатність до працевлаштування</b>	Робочі місця в науково-дослідних інститутах НАН України, національних університетах МОН України, високотехно-логічних компаніях та підприємствах
<b>Подальше навчання</b>	Підвищення кваліфікації в науково-дослідних інститутах НАН України, провідних університетах та науково-дослідних центрах високотехнологічних компаній..
<b>5 – Викладання та оцінювання</b>	
<b>Викладання та навчання</b>	Лекції, практичні заняття, самостійна робота в лабораторіях, опрацювання публікацій у провідних виданнях даної спеціальності, консультації із викладачами, написання рефератів, підготовка дисертаційної роботи.
<b>Оцінювання</b>	Письмові та усні екзамени, презентації, захист дисертаційної роботи.
<b>6 – Програмні компетентності</b>	
<b>Інтегральна компетентність</b>	Здатність розв'язувати складні проблеми математичного та комп'ютерного моделювання складних систем та явищ, проводити дослідницько-інноваційну діяльність, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань, а також практичне впровадження отриманих результатів.
<b>Загальні компетентності (ЗК)</b>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1) Знання сучасних методів проведення досліджень в галузі математичного та комп'ютерного моделювання складних систем та явищ і в суміжних галузях науки;</li> <li>2) критичний аналіз, оцінка і синтез нових та складних ідей;</li> <li>3) уміння ефективно спілкуватися з широкою науковою спільнотою та громадськістю в питаннях прикладної математики;</li> </ol>
	<ol style="list-style-type: none"> <li>4) наполегливість у досягненні мети;</li> <li>5) здатність саморозвиватися та самовдосконалюватися протягом життя, відповідальність за навчання інших;</li> <li>6) соціальна відповідальність за результати прийняття стратегічних рішень;</li> <li>7) ініціювання оригінальних дослідницько-інноваційних комплексних проектів;</li> <li>8) лідерство та здатність до автономної так і командної роботи під час реалізації проектів.</li> </ol>
<b>Спеціальні (фахові) компетентності (СК)</b>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1) знання про тенденції розвитку і найбільш важливі нові розробки в області математичного та комп'ютерного моделювання складних систем, а також суміжних областей;</li> <li>2) знання і розуміння сучасних наукових теорій і методів, вміння їх ефективно застосовувати для синтезу та аналізу складних систем та явищ;</li> </ol>

1	2
<b>Спеціальні (фахові)</b>	3) здатність ефективно застосовувати аналітичні методи аналізу та



<b>компетентності (СК)</b>	<p>математичного моделювання складних систем, виконувати комп'ютерні експерименти при проведенні наукових досліджень;</p> <p>4) здатність інтегрувати знання з інших дисциплін, застосовувати системний підхід та враховувати нетехнічні аспекти при розв'язанні науково-прикладних задач та проведенні досліджень;</p> <p>5) здатність розробляти та реалізовувати проекти, включаючи власні дослідження, які дають можливість переосмислювати наявні чи створювати нові знання, а також розв'язувати складні задачі в області математичного та комп'ютерного моделювання;</p> <p>6) здатність аргументувати вибір методу розв'язування спеціалізованої задачі, критично оцінювати отримані результати та захищати прийняті рішення.</p>
<b>7 – Програмні результати навчання</b>	
<b>Знання</b>	<p>1) здатність продемонструвати знання сучасних методів проведення досліджень в області математичного та комп'ютерного моделювання складних систем та явищ;</p> <p>2) здатність продемонструвати поглиблені знання у вибраній спеціалізації;</p> <p>3) здатність продемонструвати розуміння впливу технічних рішень в суспільному, економічному і соціальному контексті.</p>
<b>Уміння</b>	<p>1) здійснювати пошук, аналізувати і критично оцінювати інформацію з різних джерел;</p> <p>2) застосовувати знання і розуміння для розв'язування задач синтезу та аналізу елементів та систем, характерних обраній спеціалізації;</p> <p>3) моделювати і досліджувати явища та процеси в складних системах;</p> <p>4) самостійно планувати та виконувати дослідження, оцінювати отримані результати;</p> <p>5) застосовувати інформаційно-комунікаційні технології та навички програмування для розв'язання задач математичного моделювання складних систем та явищ;</p> <p>6) ефективно працювати як індивідуально, так і у складі команди;</p>



1	2
	<p>7) поєднувати теорію і практику, а також приймати рішення та виробляти стратегію діяльності для вирішення завдань спеціалізації з урахуванням загальнолюдських цінностей, суспільних, державних та виробничих інтересів;</p> <p>8) самостійно виконувати наукові дослідження та застосовувати дослідницькі навички за професійною тематикою;</p> <p>9) застосовувати системний підхід, інтегруючи знання з інших дисциплін та враховуючи нетехнічні аспекти, під час розв'язання задач обраної спеціалізації та проведення досліджень;</p> <p>10) самостійно змоделювати систему (явище) та її елементи з урахуванням усіх аспектів поставленої задачі;</p> <p>11) аргументувати вибір методів розв'язування спеціалізованої задачі, критично оцінювати отримані результати та захищати прийняті рішення;</p> <p>12) оцінити доцільність та можливість застосування нових методів і технологій в задачах математичного та комп'ютерного моделювання.</p>
<b>Комунікація</b>	<p>1) уміння ефективно спілкуватись на професійному та соціальному рівнях;</p> <p>2) уміння представляти та обговорювати отримані результати та здійснювати трансфер набутих знань.</p>
<b>Автономія і відповідальність</b>	<p>1) здатність адаптуватись до нових умов, самостійно приймати рішення та ініціювати оригінальні дослідницько-інноваційні комплексні проекти;</p> <p>2) здатність усвідомлювати необхідність навчання впродовж усього життя з метою поглиблення набутих та здобуття нових фахових знань;</p> <p>3) здатність відповідально ставитись до виконуваної роботи та досягати поставленої мети з дотриманням вимог професійної етики.</p>
<b>8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми</b>	
<b>Специфічні характеристики кадрового забезпечення</b>	100% професорсько-викладацького складу, задіяного до викладання професійно-орієнтованих дисциплін, мають наукові ступені за спеціальністю.
<b>Специфічні характеристики матеріально-технічного забезпечення</b>	Використання сучасного програмного забезпечення досліджень в області математичного моделювання складних процесів та явищ.
<b>Специфічні характеристики інформаційно-методичного забезпечення</b>	Грід-кластер ППІММ ім. Я.С. Підстригача НАНУ – вузол доступу до мережі Українського національного гріду.



1	2
<b>9 – Основні компоненти освітньої програми</b>	
<b>Перелік освітніх компонентів (дисциплін, практик, курсових і кваліфікаційних робіт)</b>	Матрицю відповідності програмних компетентностей навчальним дисциплінам та структуру навчальної програми наведено в Додатках
<b>10 – Академічна мобільність</b> (регламентується Постановою КМУ № 579 «Про затвердження Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність» від 12 серпня 2015 року)	
<b>Національна кредитна мобільність</b>	На основі двосторонніх договорів між ІППММ ім. Я.С. Підстригача НАН України та національними університетами України (ЛНУ ім. Івана Франка, НУ «Львівська політехніка», Івано-Франківський НУ нафти і газу та ін.)
<b>Міжнародна кредитна мобільність</b>	На основі двосторонніх договорів між ІППММ ім. Я.С. Підстригача НАНУ та навчальними закладами країн-партнерів.
<b>Навчання іноземних здобувачів вищої освіти</b>	Можливе.

## 2. Розподіл змісту освітньої складової освітньо-наукової програми за групами компонент та циклами підготовки

№ п/н	Цикл підготовки	Обсяг навчального навантаження здобувача вищої освіти (кредитів / %)		
		Спільні компоненти освітньо-професійної програми	Вибіркові компоненти освітньо-професійної програми	Всього за весь термін навчання
1	Цикл дисциплін, що формують загальнонаукові компетентності та універсальні навички дослідника	14 / 31,1	3 / 6,7	17 / 37,8
2	Цикл дисциплін, що формують фахові компетентності	12 / 26,7	16 / 35,5	28 / 62,2
Всього за весь термін навчання		26 / 57,8	19 / 42,2	45 / 100



### 3. Перелік компонент освітньої складової освітньо-наукової програми

Код н/д	Компоненти освітньої складової	Кількість кредитів	Форма підсумк. контролю
1	2	3	4
<b>1. Обов'язкові компоненти освітньої складової</b>			
<i>1.1. Цикл дисциплін, що формують загальнонаукові компетентності та універсальні навички дослідника</i>			
OK1.1.	Філософія	4	екзамен
OK1.2.	Іноземна мова	8	екзамен
OK1.3.	Організація наукової діяльності	2	диф. залік
Всього за цикл:		14	
<i>1.2. Цикл дисциплін, що формують фахові компетентності</i>			
OK2.1.	Сучасні методи теорії крайових задач	4	екзамен
OK2.2.	Сучасні обчислювальні методи прикладної математики і механіки	4	екзамен
OK2.3.	Методи розв'язування нелінійних крайових задач	4	екзамен
Всього за цикл:		12	
<b>2. Вибіркові компоненти освітньої складової*</b>			
<i>Цикл дисциплін, що формують загальнонаукові компетентності та універсальні навички дослідника</i>			
ВБ.1.1	Технології оформлення грантів, наукових проєктів та управління ними	3	диф. залік
ВБ.1.2	Методи та засоби математичного моделювання в наукових дослідженнях	3	диф. залік
Всього за цикл:		3	
<i>Цикл дисциплін, що формують фахові компетентності</i>			
ВБ2.1	Вибрані розділи механіки суцільного середовища	4	екзамен
ВБ2.2	Математичні моделі механіки сучасних матеріалів	4	екзамен
ВБ2.3	Статика і динаміка композитних оболонок	4	екзамен
ВБ2.4	Моделювання та методи дослідження напруженого стану та граничної рівноваги структурно-неоднорідних тіл	4	екзамен
ВБ3.1	Двосторонні методи розв'язування спектральних задач	4	екзамен
ВБ3.2	Термодинамічні засади моделювання термомеханічних процесів у неоднорідних тілах	4	екзамен
ВБ3.3	Числове розв'язування задач термомеханіки для пружно-пластичних тіл.	4	екзамен
ВБ3.4	Оптимізація термомеханічних процесів у пружно-пластичних тілах	4	екзамен
Всього за цикл:		16	
<b>РАЗОМ</b>		<b>45</b>	

Примітка: \* - аспірант має змогу обрати дисципліни з ВБ2- ВБ4 (вибіркові), при цьому частка цих предметів повинна складати не менше як 25 % загальної кількості кредитів ECTS.



#### 4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

	ОК1.1.	ОК1.2.	ОК1.3.	ОК2.1.	ОК2.2.	ОК2.3.	ВБ1.1	ВБ1.2	ВБj.1	ВБj.2	ВБj.3	ВБj.4
ЗН	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
КЗ1			•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
КЗ 2			•	•	•		•	•	•	•	•	•
КЗ 3	•		•									
КЗ 4	•			•			•					
КЗ 5	•	•				•		•				
КЗ 6	•						•					
КЗ 7			•		•		•					
КЗ 8			•				•					
КС1			•	•	•	•	•	•	•			
КС 2			•	•	•	•		•	•			
КС 3				•	•	•					•	
КС 4	•	•	•		•		•			•		
КС 5			•		•		•			•		•
КС 6				•	•	•		•	•		•	

• – компетентність, яка набувається;

ОКj – спільні компоненти навчальної програми спеціальності; ВБj.1, ВБj.2, ВБj.3, ВБj.4 – дисципліни вибіркового блоку; КЗi – номер компетентності в списку загальних компетентностей профілю програми; КСi – номер компетентності в списку спеціальних компетентностей профілю програми.



## 5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами освітньої програми

	ОК1.1.	ОК1.2.	ОК1.3.	ОК2.1.	ОК2.2.	ОК2.3.	ВБ1.1	ВБ1.2	Вj.1	Вj.2	Вj.3	Вj.4
Зн 1			•	•	•	•		•		•	•	•
Зн 2	•	•		•	•	•	•	•	•	•	•	•
Зн 3	•				•			•		•		•
Ум 1	•	•	•		•		•	•	•		•	•
Ум 2				•	•	•		•		•		•
Ум 3								•	•	•	•	•
Ум 4			•		•							•
Ум 5					•	•			•	•	•	•
Ум 6	•		•				•					
Ум 7	•				•			•		•	•	•
Ум 8		•	•	•	•	•		•		•		•
Ум 9	•		•				•	•				
Ум 10		•						•		•		
Ум 11				•	•	•		•				
Ум 12			•		•		•	•				
Ком 1	•	•	•				•	•		•		•
Ком 2	•	•	•					•		•		•
АіВ 1			•		•	•	•					
АіВ 2	•		•	•	•	•	•	•	•		•	
АіВ 3	•		•					•				

• – програмний результат, який забезпечується;

ОКj – спільні компоненти навчальної програми спеціальності; ВБj.1, ВБj.2, ВБj.3, ВБj.4 – дисципліни вибіркового блоку; КЗi – номер компетентності в списку загальних компетентностей профілю програми; КСi – номер компетентності в списку спеціальних компетентностей профілю програми.



## II. Наукова складова освітньо-наукової програми

Наукова складова освітньо-наукової програми передбачає проведення аспірантом власного наукового дослідження під керівництвом одного або двох наукових керівників та оформлення його результатів у вигляді дисертації.

Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії є самостійним розгорнутим дослідженням, що пропонує розв'язання актуального наукового завдання, результати якого становлять оригінальний внесок у суму знань за спеціальністю «113. Прикладна математика» та оприлюднені у відповідних публікаціях.

Наукова складова освітньо-наукової програми оформляється у вигляді індивідуального плану наукової роботи аспіранта і є невід'ємною частиною навчального плану підготовки доктора філософії.

Невід'ємною частиною наукової складової освітньо-наукової програми доктора філософії є підготовка та публікація наукових статей, виступи на наукових конференціях, симпозіумах, наукових фахових семінарах.

Тематика наукових досліджень за спеціальністю «113. Прикладна математика» визначена затвердженими у УкрІНТЕІ науковими темами

- Моделювання та розроблення методів розрахунку напружено-деформованого стану структурно-неоднорідних тіл за дії теплових та силових чинників (№ держ. реєстрації 0115U007254);
- Розробка методики дослідження та оптимізації напруженого стану тіл з метою опрацювання раціональних режимів обробки та експлуатації елементів енергетичного обладнання та технічних пристроїв (№ держ. реєстрації 0115U00305);
- Розвиток числових методів розв'язування багатовимірних нелінійних прямих і обернених спектральних задач та спеціальних класів інтегральних рівнянь, які виникають в теорії хвильових полів (№ держ. реєстрації 0113U007686);
- Розвиток математичних методів і алгоритмів для задач неруйнівного визначення напружено-деформованого стану та ідентифікації параметрів дефектів у твердих тілах (№ держ. реєстрації 0113U007687);
- Моделювання та оптимізація термомеханічної поведінки структурно неоднорідних тіл за сталого та змінного навантаження (№ держ. реєстрації 0113U007685).

## III. Атестація

Підсумкова атестація здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії (аспіранта) здійснюється спеціалізованою вченою радою (постійно діючою або утвореною для проведення разового захисту) на підставі публічного захисту результатів наукових досліджень у формі дисертаційної роботи.



Протягом навчання аспірант підлягає поточній та щорічній атестації згідно вимог освітньої складової освітньо-наукової програми доктора філософії.

Обов'язковою умовою допуску до захисту є успішне виконання аспірантом його індивідуального навчального плану.

Здобувачі вищої освіти ступеня доктора філософії захищають дисертаційні роботи, як правило, у постійно діючій спеціалізованій вченій раді з відповідної спеціальності, яка функціонує у вищому навчальному закладі, де здійснювалася підготовка аспіранта. Вчена рада вищого навчального закладу має право подати до Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти документи для акредитації спеціалізованої вченої ради, утвореної для проведення разового захисту, або звернутися з відповідним клопотанням до іншого вищого навчального закладу, де функціонує постійно діюча спеціалізована вчена рада з відповідної спеціальності.